

«فرهیختگان» وضعیت مراکز هدایت شغلی دانشجویان را بررسی کرد

دانشگاه‌ها برای کاریابی دانشجویان دست به کار شدند

به‌شمار می‌رود و هدف از تشکیل آن ایجاد پل ارتباطی بین صنعت و دانشگاه با سرعت بیشتر و در بستر آنلاین است. قبل از ایجاد این سامانه درخواست‌هایی که از صنایع مختلف به این دانشگاه می‌رسید، تنها در همین بخش خلاصه می‌شد که یک آگهی شغلی - بسته به نیاز - به دانشکده‌ها ابلاغ و در قالب پوستر تابلوی اعلانات نصب شود، اینکه دانشجویان از آگاه می‌شد یا خیر و اصلاً پیگیر این آگهی می‌شد یا نه، مشخص نبود.

او ادامه داد: «با ایجاد سامانه کارآوی کمک زیادی به این حوزه انجام شد تا هم صنایع مختلف راحت‌تر بتوانند نیازشان را ثبت کنند و با ایجاد داشبورد برای خودشان، این امکان را داشته باشند که موقعیت‌های شغلی مختلفی را ایجاد کنند و متناسب با آنها، بعد از تایید از سوی دانشگاه آگهی‌ها منتشر می‌شود. این انتشار هم به این صورت است که آگهی‌ها به همه دانشجویانی که هدف آن قرار می‌گیرند، ایمیل می‌شود. دانشجویان هم از این طریق فرصت‌های شغلی را دریافت می‌کنند و در صورتی که آن را مناسب ببینند، اقدام خواهد کرد؛ البته تنها دانشجویان هدف ما نیستند، بلکه این آگهی‌ها برای فارغ‌التحصیلان دانشگاه هم ارسال می‌شود.»

مدیر آموزش باشگاه مهارت و اشتغال دانشگاه امیرکبیر تصریح کرد: «استقبال در اوایل ایجاد این سامانه زیاد نبود اما با توجه به اینکه اطلاع‌رسانی گسترده‌ای رخ داده، به تدریج می‌بینیم که استقبال دانشجویان درحال افزایش است. درحقیقت این سامانه به دنبال آن است که هم به دانشجویان و هم صنعت کمک کند تا بتوان ارتباط موثری که میان آنها شکل گرفته، پررنگ کرد. البته باید این را هم بگویم که این سامانه با فراز و نشیب‌های زیادی در طول فعالیتش همراه بوده اما در طول دو سال و نیم اخیر به شکل ویژه فعال شده است. با توجه به اینکه اطلاع‌رسانی از طریق ایمیل انجام می‌شود، نمی‌توانیم بگوییم که همه جامعه دانشجویی مان را تحت پوشش قرار داده‌ایم.»

احمدی با بیان اینکه تلاش مان این است که بتوانیم نتایج رصد اشتغال دانشگاه را به وزارت علوم اعلام کنیم، افزود: «حتی زمانی که دانشجویان به بخش‌های مختلف معرفی می‌شوند ما حتی این رصد را دنبال می‌کنیم اما طبیعی است که رصد صددرصدی رخ ندهد و نکته دیگر اینکه بخشی از دانشجویان هم حاضر نیستند اطلاعاتشان را کامل در اختیارمان بگذارند. با توجه به اینکه ما بیشتر در حوزه اشتغال و کاریابی فعالیت می‌کنیم، آموزش‌هایمان در حوزه مهارت‌هایی است که دانشجویان را به سوی اشتغال سوق می‌دهد. البته رقابتی داخلی در این حوزه را بررسی و تلاش می‌کنیم از مزیت‌های رقابتی در این زمینه بهره بگیریم.»

او خاطرنشان کرد: «چالش‌هایی که در این زمینه با آن روبه‌رو هستیم، مقاومتی است که دانشجویان در زمان ارائه اطلاعات دارند، یعنی وقتی دانشجویان دوره‌ای شرکت می‌کنند و برای اشتغال معرفی می‌شوند، دیگر نمی‌توان به راحتی از او اطلاعات کسب کرد. نکته دیگر اینکه انتظار داریم استقبال دانشجویان به همان اندازه‌ای باشد که اطلاع‌رسانی پیرامون این بخش صورت می‌گیرد، اما متأسفانه این‌طور نیست.»

مرکز شامل دو اداره می‌شود که متشکل از اداره کارآفرینی و اداره توسعه اشتغال است، گفت: «اداره کارآفرینی در حوزه استارت‌آپ‌ها فعالیت می‌کند و اداره توسعه اشتغال در حوزه مهارت‌افزایی برای ورود دانشجویان در راستای تسهیل ورود آنها به بازار کار فعال شده، همچنین اکثر کلاس‌هایی که از سوی این اداره برگزار می‌شود در حیطه آموزش مهارت‌های نرم و ارتباطی و بعضاً مهارت‌های تخصصی به دانشجویان است.»

او درباره استقبال دانشجویان تصریح کرد: «خوشبختانه استقبال خوبی را شاهدیم اما انتظارمان بیش از این است. طبیعتاً ما نیز به شکل‌های مختلف اقدام به اطلاع‌رسانی درباره این مرکز می‌کنیم و به همین دلیل در حوزه فضای مجازی و حقیقی این مساله برای آگاهی‌رساندن به دانشجویان حضور جدی داریم، همچنین اخیراً روالی را ایجاد کردیم تا طبق آن از طریق سفرای این مرکز، امکان آشنایی بیشتر فراهم شود.»

فروتن به رصد اشتغال از سوی این مرکز اشاره و تصریح کرد: «این کار به وسیله ارتباط تلفنی یا از طریق ایمیل دنبال می‌شود و سوالات‌مان هم تقریباً هر سال کامل‌تر می‌شود تا بتوانیم وضعیت بهتری را از رصد اشتغال داشته باشیم و این تماس‌ها به حدی به فارغ‌التحصیلان تکرار می‌شود که بتوانیم به پاسخ‌نهایی برسیم، معمولاً سطح پاسخگویی نیز به دلیل پیگیری‌های زیادی که صورت می‌گیرد بالای ۷۰ درصد است. البته مساله اصلی تفسیر پاسخ‌هاست و همچنین سوالات مطروحه هم از اهمیت بالایی برخوردارند. نتیجه این رصد به وزارت علوم اعلام می‌شود و قطعاً دستگاه‌هایی که از این نتایج بهره‌مند شوند، به آنها کمک می‌کنند که برداشت درستی از شرایط موجود داشته باشند.»

کارشناس مرکز نوآوری و شکوفایی دانشگاه الزهراء (س) به استفاده از تجربیات دیگر کشورها اشاره کرد و گفت: «اگر قرار به استفاده از این تجارب باشد به احتمال زیاد سطوح بالاتر در نظام آموزش عالی از آن بهره می‌برند؛ چرا که اولین بار این مقوله از سوی وزارت علوم مطرح شده و آنها تجربه دیگر کشورها را هم رصد می‌کنند. نکته دیگر اینکه اگر دانشگاه‌ها بخواهند این راه را طی کنند، باید از مسیری طولانی‌تر برای اعلام نتایج آن به دستگاه‌های بالادستی استفاده کنند.»

او به چالش‌های این مراکز اشاره کرد و گفت: «یکی از چالش‌های اصلی همان بحث استقبال دانشجویان است و دیگر مشکل مان دسترسی به اطلاعات و پاسخگویی فارغ‌التحصیلان و دقت آنها در پاسخ‌دادن به سوالات است. مشکل دیگر این است که اگر بنا به طراحی سوالات است، باید آنها حتماً کارشناسی شده باشند و اینکه فردی با دکتری آمار بخواهد دست به طراحی سوال بزند، کفایت نمی‌کند و حتماً باید یک جامعه‌شناس روی سوالات نظر دهد.»

سامانه کارآوی ایده دانشگاه امیرکبیر برای بهبود اشتغال دانشجویان

مائده احمدی، مدیر آموزش باشگاه مهارت و اشتغال دانشگاه امیرکبیر گفت: «سامانه کارآوی که از سال ۹۵ راه‌اندازی شده، در اصل سامانه کاریابی این دانشگاه

صنعت دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی با بیان اینکه اقدامات وزارت علوم برای استعدادیابی و کاریابی دانشجویان تنها به ایجاد این مراکز محدود نشده است، اظهار داشت: «طرح دیگری هم که اخیراً وزارت علوم با همکاری بنیاد نخبگان مطرح کرده بحث بورسیه صنعتی دانشجویان است که تصمیم‌مان هم این است که آن را با واحدهای صنعتی که در قالب طرح پژوهشی با دانشگاه ما همکاری دارند دنبال کنیم تا از این طریق بتوانیم دانشجویان نخبه‌مان را بورسیه کنیم. همچنین در کنار دانشجویان نخبه، هدفمان این است که در قالب طرح‌های مشاوره شغلی بتوانیم دانشجویان بیشتری را ذیل این مساله قرار دهیم.»

قادری در همین زمینه افزود: «طبیعتاً تلاش می‌کنیم در روند اجرای برنامه‌های مرتبط با مشاوره شغلی و هدایت تحصیلی، وقتی اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی می‌کنیم، ساختارها به گونه‌ای نباشد که با دیگر بخش‌های دانشگاه هم‌پوشانی ایجاد شود؛ چرا که می‌خواهیم با نیازسنجی برای دوره‌های آموزشی، یک تقسیم‌وظایف را داشته باشیم تا از این طریق بخشی از فعالیت‌ها از سوی انجمن‌های علمی دنبال شود. ما در دانشگاه‌مان مرکز آموزش‌های عالی آزاد را هم داریم که ارتباط زیادی هم با صنعت دارد و می‌تواند سهم خوبی را در این زمینه ایفا کند.»

او با بیان اینکه دانشجویان به این مرکز مراجعه می‌کنند و این‌طور نیست که بگویم استقبالی از آن صورت نگرفته است، تصریح کرد: «تلاش می‌کنیم بتوانیم سامانه‌ای را هم راه‌اندازی کنیم تا از این طریق فعالیت‌ها به صورت یکپارچه به دانشجویان ارائه شود. یعنی در وهله اول شرکت‌هایی که با آنها مذاکره کرده‌ایم و در این سامانه پروفایل ایجاد کرده‌اند، فرصت‌های شغلی و کارآموزی را ثبت کنند. سپس دانشجویان در این سامانه با ارائه رزومه‌اش، درخواستش را ثبت می‌کنند و می‌توانند در جریان تمام دوره‌های آموزشی که در دانشگاه برگزار می‌شود هم قرار بگیرند. درمقابل کارشناس مرکز هدایت شغلی هم می‌تواند تمام فعالیت‌هایی که در پرونده دانشجویان وجود دارد را ببینند و از این طریق گزارش‌گیری انجام دهد.»

کارشناس ارتباط با صنعت دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی تصریح کرد: «درست است که در همه دانشگاه‌ها دوره‌های آموزشی در بخش‌های مختلف برگزار می‌شود اما یکی از اهداف ما این است که از طریق بخش مشاوره شغلی، در ابتدای تست‌هایی که درباره شخصیت‌شناسی وجود دارد بتوانیم شخصیت و علایق دانشجویان را شناسایی کنیم.»

قادری درباره رصد شغلی که تا امروز از سوی این مرکز صورت گرفته، تصریح کرد: «وزارت علوم طی سال‌های اخیر تاکید ویژه‌ای روی این موضوع داشته و کتابچه‌هایی هم منتشر کرده، اما هر ساله دانشگاه‌ها اطلاعاتی را به وزارت علوم می‌دهند و حتی زمانی که این مرکز در دانشگاه ما راه‌اندازی نشده، یکی از اعضای هیات‌علمی این کار را دنبال کرده است.»

استقبال دانشجویان از مرکز یکی از چالش‌های اصلی مان به‌شمار می‌رود

مهنوش فروتن، کارشناس مرکز نوآوری و شکوفایی دانشگاه الزهراء با بیان اینکه این

زهره رضانی، فاطمه طاری بخش

گروه دانشگاه

آمار بالای بیکاری در میان فارغ‌التحصیلان دانشگاهی طی سال‌های اخیر به یکی از چالش‌های نظام آموزش عالی تبدیل شده بود و کار به جایی رسید که وزارت علوم به‌عنوان متولی اصلی این حوزه در کشور، تصمیم گرفت تا با اعمال برخی سیاست‌ها بتواند تغییری در این زمینه ایجاد کند. سیاست‌هایی که در حیطه اجرا در قالب راه‌اندازی مراکز کاریابی پیاده‌سازی شد. هرچند این مراکز را باید جزء مراکز نوپا در دانشگاه‌های کشور دانست اما طبیعتاً ریل‌گذاری برای حرکت به سمت شناسایی استعداد‌های دانشجویان و همچنین ارائه آموزش‌های مهارتی به این قشر در راستای تسهیل ورودشان به بازار کار می‌تواند دستاوردهای قابل توجهی را در میان مدت و بلندمدت نصیب دانشجویان کند.

اتفاقی که لزوم به نتیجه رسیدن آن برنامه‌ریزی دقیق، نظارت و از همه مهم‌تر معرفی درست این مراکز در میان دانشجویان است، مراکز که به نظر می‌رسد هنوز این‌طور که انتظار می‌رود نتوانسته جای خود را در میان دانشجویان باز کند. نکته دیگر اینکه این مراکز با عناوین مختلف مانند مراکز کاریابی، کارآفرینی و هدایت شغلی در دانشگاه‌ها ایجاد شده‌اند و باید منتظر ماند و دید تا آینده قرار است چه سهمی در رفع بیکاری فارغ‌التحصیلان و همچنین ایجاد ارتباط درست میان کارجویان و بخش‌های مختلف صنعتی و غیرصنعتی ایفا می‌کنند.

***

ایجاد سامانه یکپارچه برای تسهیل ارتباط دانشجویان و صنایع

هانیه قادری، کارشناس ارتباط با صنعت دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی با تاکید بر اینکه مرکز ایجادشده در این دانشگاه در ابتدای مسیر قرار دارد، گفت: «تا امروز بیشتر از اینکه درگیر کارهای اجرایی این مراکز باشیم در حقیقت تمرکز اصلی‌مان روی مباحث مطالعاتی بوده است؛ چرا که تلاش کردیم بتوانیم بررسی همه‌جانبه‌ای نسبت به مراکز هدایت شغلی دانشگاه‌های دیگر کشورها داشته باشیم. البته این‌طور نیست که در داخل کشور هیچ اتفاقی در این زمینه رخ نداده باشد، بلکه گزارش عملکرد دانشگاه‌های داخل در این زمینه از سوی وزارت علوم منتشر می‌شود و طبیعتاً این مهم را هم مدنظر قرار داده‌ایم اما هدف‌مان آن بود که بتوانیم با بررسی شرایط دانشگاه‌های خارجی از آنها ایده بگیریم.»

او ادامه داد: «ما در سال گذشته توانستیم مجوز راه‌اندازی مرکز هدایت شغلی را دریافت کنیم و با توجه به اینکه ارتباط زیادی با بخش صنعت داریم و اعضای هیات‌علمی این طرح‌های زیادی دارند، تصمیم داشتیم تا در ابتدا با شرکت‌هایی که تعدادشان هم زیاد است و با اساتید ما هم در ارتباط بودند کار را آغاز کنیم. به عبارت دیگر هدف گذاری اول مان این بود که بتوانیم دانشجویان را با این شرکت‌ها مرتبط کنیم.»

کارشناس ارتباط با

آسیب‌شناسی پژوهش‌های دانشگاهی برای اصلاح وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان چه می‌گوید؟

بهر روز رسانی سرفصل‌ها و تقویت مهارت‌ها کلید اشتغال دانشجویان

چند سالی می‌شود که فعالان آموزش عالی مولفه‌های مختلفی را برای عدم موفقیت دانشگاه‌ها در تربیت نیروی انسانی مورد نیاز بازار کار مطرح کرده‌اند. موضوعی که باعث شده تا امروز سهم فارغ‌التحصیلان دانشگاهی از جمعیت بیکار بیشتر از اینکه توجه بوده و رنگ خطر این حوزه را به صدا درآورد. در این میان به‌روز نبودن سرفصل‌های دانشگاهی با نیاز بازار، نداشتن مهارت‌های لازم از سوی فارغ‌التحصیلان و در یک کلام بی‌تفاوتی مراکز آموزش عالی به اصلی‌ترین نیاز فارغ‌التحصیلان که همان اشتغال است را باید جزء مولفه‌های پرتکرار این حوزه دانست. تا امروز مقالات مختلفی هم در این باره منتشر شده که هر کدام از زاویه نگاه نگارنده به این مساله پرداخته است. مقاله «بررسی مساله شغلی‌یابی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و عوامل مرتبط با آن (مورد مطالعه، فارغ‌التحصیلان دانشگاه خوارزمی)» که از سوی حمزه نودری، علیرضا کریمی، غمت دانش‌نیا که به ترتیب جزء استادیاران گروه جامعه‌شناسی و کارشناس ارشد پژوهشگر اجتماعی این دانشگاه بودند و در سال ۱۴۰۰ منتشر شده هم نگاه دقیق‌تری به این مساله داشته است.

دانشجویان چگونه مشغول به کار می‌شوند؟

طبق جامعه‌آماری این پژوهش، ۵۹٫۰۵ درصد از دانش‌آموختگان مشاغل خود را از طریق روابط قوی (روابط غیررسمی) به دست آورده‌اند و این متغیر بیشترین نقش را در دستیابی به شغل داشته است. همچنین میانگین نمره مهارت فارغ‌التحصیلان که شامل مهارت‌های نرم، پایه و اساسی و سخت می‌شود با هم اهمیت ویژه‌ای دارد و با توجه به اینکه مهارت‌های مورد نیاز اشتغال برای دانشجویان و فارغ‌التحصیلان در دانشگاه‌ها آموزش داده نمی‌شود، این مقاله آن را یکی از دلایل بیکاری این قشر عنوان کرده است.

۴ پیشنهاد یک پژوهشگر برای تقویت آموزش مهارت‌ها

اما آنچه مهم است اینکه «لزوم انطباق آموزش‌های دانشگاهی با نیازهای صنعت و بازار کار» به‌عنوان یکی از پیشنهادهاست اصلی این مقاله در راستای کاهش آمار بیکاری مطرح شده است. مولفه‌ای که تحقق آن هم مستلزم تحول جدی در آموزش‌های دانشگاهی و اعمال اصلاحاتی مانند افزایش درس‌های عملی، اجرای دوره‌های مهارت‌افزایی مورد نیاز بازار کار، تاکید بیشتر بر انجام کارآموزی و کارورزی در حین تحصیل است. همچنین ساماندهی و توسعه دوره‌های مهارت‌افزایی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و بررسی مستمر وضعیت برگزاری دوره‌ها و برنامه‌های اجرا شده، از جمله اقدامات قابل انجام دانشگاه‌ها با هدف اشتغال‌پذیری دانشجویان معرفی شده است. در این مقاله تاکید شده که دانشگاه‌ها می‌توانند با رعایت ۴ نکته، به منبع مهارت‌آموزی و اعتباردهنده تبدیل شوند. اتخاذ رویکردی باز و متمرکز بر تک‌مورد مهارت‌آموزی از سوی دانشگاه‌ها به‌عنوان اولین نکته این حوزه مطرح شده است. مداخله کم‌مباحث تجاری و منطق‌سود در مهارت‌آموزی به‌عنوان مولفه دوم معرفی شده است. مولفه سوم هم طبق این مقاله آن است که مهارت‌ها مبتنی بر نیاز جامعه و بازار باشد و در نهایت ارائه خدمت مهارت‌آموزی جامع و فراگیر صورت گیرد به‌طوری که همه دانشجویان علاقه‌مند را شامل شود و این‌طور نباشد که دانشجویی به‌خاطر هزینه‌های فراوان مهارت‌آموزی کنار گذاشته شود. این مباحث در صورتی که از سوی دانشگاه‌ها اجرایی شود، می‌توان امید داشت که اتفاق قابل توجهی در ورود فارغ‌التحصیلان به بازار کار انجام شود.

اولویت دانشگاه‌ها توسعه آموزش‌های مهارتی باشد

البته این موارد به زبانی متفاوت در دیگر مقالات هم تکرار شده است. به‌طوری‌که مقاله «ارائه یک مدل شایستگی برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به‌منظور اشتغال در هزاره سوم» که در سال گذشته از سوی منوچهر کریمی، دانشجوی دکتری مدیریت منابع انسانی دانشگاه پیام‌نور و سیدعلی اکبر احمدی، استادیار گروه مدیریت دانشگاه پیام‌نور تهران منتشر شده هم به عدم تطبیق نیروی انسانی با روند رو به رشد هوش مصنوعی و حضور ربات‌ها در بخش‌های مختلف شغلی اشاره دارد. مقاله‌ای که در آن تاکید شده نیروی انسانی باید از طریق آموزش‌های مهارتی، به قابلیت‌های متنوع و جدیدی مجهز شود تا از شایستگی لازم برای کار در شرایط موجود برخوردار باشد. اتفاقی که عدم تحقق آن باعث می‌شود تا نیروی انسانی در شرایط امروز رشد ربات‌ها و هوش مصنوعی شانس برای امکان ورود به بازار کار نداشته باشد. جالب اینجاست که در این مقاله هم تاکید شده تا دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در تدوین برنامه‌های آموزشی، ضمن توجه به مهارت‌های گروهی و سازمانی، اولویت هدف‌گذاری را بر توسعه آموزش‌های مهارت فردی دانشجویانی که بیشترین شایستگی‌ها را در حوزه مهارت‌های فکری، اندیشه‌ای، خلاقیت و توانمندی‌های ذهنی دارند، قرار دهند. اتفاقی که تحقق آن هم نیازمند اعمال تغییرات به‌ویژه در حوزه تدوین برنامه‌های آموزشی است.

چهل و سومین مرحله قرعه‌کشی جوایز حساب‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز بانک مسکن

مهلت افتتاح و یا تکمیل موجودی تا پایان تیرماه ۱۴۰۲

هر ۱۰۰ هزار ریال در هر روز یک امتیاز - حفظ حداقل موجودی به مدت ۹۰ روز متوالی مفتوح بودن حساب و داشتن حداقل موجودی ۵۰۰ هزار ریال در روز قرعه‌کشی

- ۸۴ کمک هزینه خرید خودروی داخلی، هر یک به مبلغ ۱ میلیارد ریال
- ۱۰۰۰ کمک هزینه خرید لوازم خانگی تولید داخل، هر یک به مبلغ ۵۰۰ میلیون ریال
- ۲۵۰۰ کمک هزینه سفر به عتبات عالیات، هر یک به مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال
- ۳۰۰۰ کمک هزینه خرید صنایع دستی، هر یک به مبلغ ۵۰ میلیون ریال
- ۲۱۰۰۰ جایزه نقدی، هر یک به مبلغ ۱۰ میلیون ریال
- و هزاران جایزه نقدی دیگر...